

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Janusz Niczyporuk (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie ze skargi M.G.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Łodzi w sprawie o sygn. [...],

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Łodzi

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 9 grudnia 2025 r.,

oddala skargę.

Janusz Niczyporuk Krzysztof Wiak Grzegorz Żmij

UZASADNIENIE

Skargą z 14 sierpnia 2025 r. na naruszenie prawa strony do rozpoznania
sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki M.G. (dalej: „skarżący”) działając
w imieniu własnym wniósł o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym
w Łodzi (dalej: „Sąd Apelacyjny”), w sprawie o sygn. akt
[...];
2. zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w Łodzi do rozpoznania niniejszej sprawy w
terminie 3 miesięcy od rozpoznania skargi;

3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 6 000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez uzasadnionej zwłoki;
4. zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Łodzi kosztów postępowania.
5. zwolnienie skarżącego z kosztów postępowania od skargi na przewlekłość.

W uzasadnieniu skargi podniesiono m.in., iż 9 lutego 2024r. Sąd Okręgowy w Kaliszu przekazał akta sprawy wraz ze złożoną apelacją do Sądu Apelacyjnego w Łodzi, które wpłynęły do tego Sądu 14 lutego 2024 r. i zostały zarejestrowane pod sygnaturą [...]. Od tego momentu do dnia złożenia niniejszej skargi nie została wyznaczona rozprawa, co sprawia, że sprawia, że jej nierozpoznanie przez tak długi okres powoduje niepewność w przedmiocie zasądzenia odszkodowania za naruszenie dóbr osobistych.

Prezes Sądu Apelacyjnego w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie, wskazując w uzasadnieniu m.in., że sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 15 lutego 2024 r. z apelacją skarżącego, a następnie zostały podjęte czynności nadające jej bieg.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Na mocy art. 2 ust. 2 ustawy o skardze

na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; 5 kwietnia 2022 r., I NSP 66/22). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a zatem wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania.

Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

Z analizy akt sprawy wynika, że akta sprawy wraz z apelacją skarżącego od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu z 13 grudnia 2023 r. wpłynęły do Sądu Apelacyjnego 15 lutego 2024 r. Następnie 20 lutego 2024 r. odbyło się losowanie osoby sędziego sprawozdawcy w Systemie Losowego Przydziału Spraw. W dalszej kolejności 15 marca 2024 r. referendarz sądowy wydał zarządzenie o przyjęciu apelacji skarżącego i doręczeniu jej odpisu stronie przeciwnej (wykonane 20 marca 2024 r.). Odpis apelacji skarżącego został doręczony pełnomocnikowi pozwanej 22 marca 2024 r. Pozwana nie złożyła odpowiedzi na apelację. Powód w apelacji złożył wniosek o przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej, którym Sąd Apelacyjny został związany na mocy art. 374 k.p.c. Zarządzeniem z 8 września 2025 r. Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu wyznaczył termin rozprawy apelacyjnej na 19 grudnia 2025 r.

Odnosząc się do powyższego Sąd Najwyższy wyjaśnia, że dla oceny czy w danej sprawie doszło do przewlekłości postępowania znaczenie ma nie tylko sam upływ czasu, ale rozważenia wymagają również wszystkie okoliczności wpływające na przebieg danego postępowania, w tym podejmowane w jego trakcie przez sąd czynności oraz postępowanie skarżącego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przewlekłość postępowania może nastąpić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny podejmował stosowne czynności, które zmierzały do rozpoznania sprawy (przytoczone wyżej). Należyte przeprowadzenie tych czynności oraz wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej, w tym uwzględnienie wniosku skarżącego o przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej pozwala na przyjęcie twierdzenia, że żadnego z powyższych działań Sądu Apelacyjnego nie można uznać za przejaw wadliwej czynności, której rezultatem byłaby zwłoka w rozpoznaniu sprawy. Dlatego też upływ czasu poprzedzający rozpoznanie

sprawy trudno uznać za beczynność naruszającą prawo skarżącego do uzyskania rozstrzygnięcia bez nieuzasadnionej zwłoki.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji.

Janusz Niczyporuk Krzysztof Wiak Grzegorz Żmij

[a.ł.]